EURÓPSKY PARLAMENT

2004 *2009*

VÝBOR PRE OBČIANSKE SLOBODY, SPRAVODLIVOSŤ A VNÚTORNÉ VECI

Brusel, 10. júla 2004
LIBE/6/22575
Rev4

DOTAZNÍK NA VYPOČUTIE DEZIGNOVANÉHO KOMISÁRA ZODPOVEDNÉHO ZA POLITIKY SÚVISIACE S PRIESTOROM SLOBODY, BEZPEČNOSTI A SPRAVODLIVOSTI

***(NB : V zásade** sa predpokladá, že kandidát na komisára si osvojí údaje týkajúce sa Tampere II (COM(2004)401 - SEC(2004) 680 a SEC (2004)693), ktoré boli predložené Komisiou Európskych spoločenstiev na Európskej rade v júni 2004. Aj napriek tomu by ale mal informovať EP o bodoch, ktoré nemá v úmysle uskutočniť, alebo ich chce uskutočniť so zmenami a uviesť dôvody, ktoré ho k privádzajú k tomuto rozhodnutiu.*

S prvou fázou na realizáciu priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorá sa uskutočnila 1. mája 2004, vznikla úloha obnoviť súdržnosť a rovnováhu stanovených rozhodnutiami Európskej rady v Tampere v októbri 1999, medzi rôznymi požiadavkami týkajúcimi sa slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Toto sa môže uskutočniť najmä na základe dosiahnutej dohody týkajúcej sa návrhu ústavy, ktorá odstránila všetky nejasnosti o politických cieľoch a ktorá posilní a zjednoduší ústavný rámec, na ktorom je možné stavať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti spôsobom, ktorý by viac zohľadňoval (a) demokratické princípy, (b) základné práva, ako aj (c) účinnejší prístup.

Väčší ohľad na demokratický princíp: s poľutovaním je potrebné konštatovať, že v tejto oblasti, ktorá sa viac ako iné týka záujmov a základných práv občanov ako aj politiky štátov, sa rozhodnutia prijímajú postupmi, ktoré nerešpektujú v plnej miere deklarovaný demokratický princíp[1], ktorým sa inšpiruje únia (čl. 6 str. 1 Zmluvy o EU, čl. I 45 ústavy). V zásade sa do dvoch rokov vďaka ústave legislatívny postup stane bežným postupom, ale je zrejmé, že opatrenia sa budú musieť prijímať na základe platných zmlúv a prijatých často opakovaných politických záväzkov.

[1] Spolurozhodovanie s Parlamentom je vždy výnimočný postup, ak sú naplánované konzultácie, väčšinou nie sú doplnené vyčerpávajúcimi informáciami a podliehajú lehotám, ktoré sa nedajú predĺžiť. V prípade zamietnutia Rada nevyvodzuje žiadne dôsledky, Parlament nie je konzultovaný ohľadom medzinárodných zmlúv a dokonca nie je ani informovaný pri schvaľovaní „spoločných stanovísk“ na medzinárodnej úrovni.

Zaväzuje sa z tohto pohľadu dezignovaný komisár, v súlade s ostatnými členmi kolégia, využiť všetky možnosti uvedené v platných zmluvách na posilnenie princípu demokratickej reprezentácie inštitúcií únie, a zvlášť,

1. podnietiť Radu prijať najneskôr do 5. novembra 2004 rozhodnutie, ktoré malo byť prijaté už 1.mája 2004, aby bol možný prechod k spolurozhodovaciemu postupu o opatreniach uvedených v hlave IV Zmluvy o ES, najmä v oblasti imigrácie (čl. 67 Zmluvy o ES a vyhlásenie 5 v prílohe Zmluvy z Nice) ?

2. priznať EP účinné právo na podporu legislatívnej iniciatívy najmä vtedy ak prijímaná legislatíva patrí do oblasti spolurozhodovania (III. 234 ústavy nahrádzajúci čl. 192 Zmluvy o ES)?

3. nenechať bez povšimnutia zamietnutie bežných legislatívnych návrhov ako aj návrhov Komisie Európskych spoločenstiev Európskym parlamentom, prijatých „konaním vo výbore" a už teraz zmeniť rozhodnutie Rady 468/99 v tomto zmysle (ako uvádza čl. I 35 str. 2 návrhu ústavy)?

4. navrhnúť Rade aspoň systematickú konzultáciu s EP pri uzatváraní všetkých medzinárodných dohôd alebo prijímaní „spoločného stanoviska", spadajúceho pod tretí pilier so zreteľom na skutočnosť, že tieto texty nemajú parlamentnú kontrolu na národnej úrovni?

5. zmeniť nariadenie 1049/01 a) na zabezpečenie priehľadnosti legislatívnych diskusií v Rade (ako uvádza návrh ústavy v článkoch I.23 odsek 5, I.45 str.3, I 49 str.2 a II.42) a b) na zabezpečenie prístupu a/alebo parlamentnej kontroly ohľadom dôverných informácií spracovaných inštitúciami a vzťahujúcich sa na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (ako pri postupe na národnej úrovni medzi národnými parlamentmi a vládami)?

6. podrobne informovať parlamentný výbor a systematicky zaujímať stanovisko k legislatívnym návrhom členských štátov alebo k realizácii opatrení, prijatých EÚ?

7. v rámci každoročnej diskusie o priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, poskytnúť Európskemu parlamentu a národným parlamentom podrobnejšie informácie o problémoch, ktoré nastali pri realizácii opatrení, s upresnením národných stanovísk a výhrad ako aj očakávaných riešení na preklenutie týchto problémov?

Väčší ohľad na základné práva: najmä keď únia prijíma opatrenia, ktoré prispievajú k vytvoreniu európskeho verejného poriadku a práva, v rámci ktorého by bol každý jednotlivec a európsky občan, bez ohľadu na právnu tradíciu v jednotlivých členských štátoch, považovaný za rovného pred zákonom a bol by lepšie chránený na akomkoľvek mieste v rámci územia únie. Kým pred prijatím Amsterdamskej zmluvy bola ochrana základných práv najmä „vonkajším" úsilím politík únie (a dodržiavanie týchto práv bolo preverované európskymi sudcami), po prijatí tejto zmluvy - a najmä po prijatí ústavy - sa ochrana základných práv stala prvoradým cieľom

zákonodarcov a kritériom tak pre presmerovanie pôvodnej legislatívy ako aj pre vytváranie novej[2].

Aké opatrenia zamýšľa podniknúť kandidát na komisára na posilnenie tejto požiadavky, ktorá je rozhodujúcim faktorom pre zabezpečenie vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi a občanmi v rámci európskej integrácie? Zaväzuje sa kandidát predovšetkým

8. prostredníctvom budúcej Európskej agentúry pre základné práva podporovať skutočnú kultúru základných práv a zabezpečiť zdroje a nástroje, umožňujúce neustálu diskusiu a výmenu informácií medzi národnými a európskymi zákonodarcami, ako aj medzi súdmi Európskej únie a ústavnými súdmi členských štátov v snahe zdieľať relevantné skúsenosti a postupy a určiť normy na úrovni únie?

9. na základe článku 13, posilniť opatrenia únie proti diskriminácii a v prospech ochrany menšín a zaviesť transparentný systém pomoci občanom a dialógu s členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o otázku ochrany práv, zaručených v zmluvách?

10. rozvíjať, v prípade potreby stanovením európskych kvót, legálne prisťahovalectvo so zabezpečením integrácie prisťahovalcov, tak ako to určuje nový právny základ, ktorý ustanovuje ústavná zmluva (článok III - 168, str. 4)?

11. vhodnými opatreniami podporovať skvalitnenie občianskeho súdnictva (okrem cezhraničných prípadov) a trestného súdnictva v Európe, najmä stanovením minimálnych záruk pre obžalovaných, s cieľom preklenúť zdržanlivý postoj členských štátov voči zavedeniu európskeho zatykača a voči ostatným opatreniam, ktoré sú predmetom vzájomného uznávania v tejto oblasti?

12. presadzovať prísnejšie normy na ochranu súkromia a osobných údajov vo všetkých oblastiach, do ktorých zasahuje EÚ, prostredníctvom prehodnotenia stratégie systematického a neprimeraného získavania osobných údajov od súkromných osôb (ako to naznačil EP vo svojom uznesení z 31. 03. 2004)?

13. predložiť v čo najkratšom čase návrh rámcového rozhodnutia vymedzujúci normy na ochranu údajov pre tretí pilier a predpokladajúc, že európsky zodpovedný orgán bude predstavovať výbor zložený z národných orgánov (ktoré sú združené na úrovni spoločenstva do skupiny podľa článku 29 smernice 95/46)?

Účinnejší prístup: aj Európskej rade je zrejmé, že je skoro nemožné prijímať rozhodnutia alebo, ak sa podarí prijať ich, zavádzať ich do praxe, čím sa často stáva odpoveď únie skôr virtuálna ako efektívna.

Aké opatrenia predpokladá prijať dezignovaný komisár, vzhľadom na to že je zrejmé, že na rozdiel od tradičných politík spoločenstva sa musí zodpovednosť členských štátov v oblasti bezpečnostných politík posilniť, pretože každý z nich musí zohľadňovať aj požiadavky ostatných, na:

[2] Podpora transparentnosti, rovnosti príležitostí, ochrany súkromia a pluralizmu ako aj opatrenia proti diskriminácii a na posilnenie občianstva sa vo vzťahu k tradičným cieľom, ako sú rozvoj vnútorného trhu, konkurencie médií a pohybu údajov, stávajú autonómnymi cieľmi.

14. posilnenie operatívnej spolupráce medzi členskými štátmi vytvorením ukazovateľov a určenie spoločných noriem účinnosti, ktoré budú dodržiavať administratívne orgány členských štátov tak, aby bola úroveň ochrany (napríklad na hraniciach) vysoká tak v záujme prevencie, ako aj boja proti organizovanému zločinu a terorizmu?

15. čo najrýchlejšie zabezpečenie právneho základu a efektívnej informovanosti/integrácie EP, najmä pri navrhovaní výskumných projektov v oblasti ochrany, ktoré sú dotované vo výške niekoľkých miliónov eur (PASR-2004)?

16. rozvoj európskeho bezpečnostného plánu na základe národných bezpečnostných plánov a to za obmedzenia svojich priamych zásahov tak na úrovni inštitúcií ako aj agentúr (Europol, Eurojust a budúci európsky prokurátor) na nevyhnutnú mieru?

17. zavedenie komunikačných sietí a sietí výmeny informácií za účelom bezpečnosti (napríklad prostredníctvom európskeho registra trestov) majúc pritom istotu, že spolupráca medzi informačnými službami sa rozvinie tak pod demokratickou kontrolou EP ako aj národných parlamentov a európskych sudcov?

18. zabezpečenie toho, že budovanie európskeho priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti neohrozia zvláštne situácie v niektorých členských štátoch, že Schengenské normy (platné už pre 22 členských štátov) budú prijaté ako všeobecné pravidlo únie a že sa na druhej strane budú môcť rozvíjať posilnené spolupráce v prípadoch, keď sa štáty bránia prijatiu opatrení zabezpečujúcich vyšší stupeň ochrany základných práv?

19. zabezpečenie toho, že rozpočtové zdroje určené pre európsky priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, najmä pri revízii finančného výhľadu na obdobie 2007 - 2013 so zvláštnou kapitolou nazvanou „občianstvo, sloboda, bezpečnosť a spravodlivosť" umožnia dosiahnuť politické ciele stanovené v rámci budúceho programu Tampere II a na druhej strane, že tieto zdroje budú spravované efektívnym a transparentným spôsobom?